

KESKUSKAUPPAKAMARIN
LIIKETAPALAUTAKUNTA
80 VUOTTA

(toim.) Paula Paloranta

Toimituskunta: Kari Hoppu, Mika Hemmo,
Marja-Leena Mansala, Ville Pönkä

Alma Talent
Helsinki 2017

Copyright © 2017 Alma Talent Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-3241-5

Kansi: Outi Pallari
Taiton suunnittelu ja taitto: Sirpa Puntti

BALTOprint, Liettua 2017

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

ESIPUHE

Liiketalautakunta on Helsingin kauppakamarin aloitteesta vuonna 1937 perustettu elinkeinoelämän itsesääntelytoimielin. Alun perin sen nimi oli Keskuksikauppakamarin liikekilpailun valvontakunta. Nimi muutettiin liiketalautakunnaksi vuonna 1968.

Niin Suomessa kuin kansainvälisestikin vertaillen 80-vuotias itsesääntelytoimielin on erittäin vanha. Lakimiespiireissä käydyn keskustelun jälkeen päädyttiinkin siihen, että merkivuotta on syytä juhlistaa liiketalautakunnan juhla-kirjalla.

Liiketalautakunnan lausunnoilla on vuosikymmenten ajan ollut suuri merkitys hyvän liiketavan vastaisen markkinoinnin sääntelyssä. Voimassa olevien sääntöjensä mukaan lautakunnan tehtävänä on antaa lausuntoja siitä, onko tiettyä elinkeinotoiminnassa tehtyä tai suunniteltua menettelyä pidettävä hyvän liiketavan vastaisena tai muutoin sopimattomana menettelynä elinkeinotoiminnassa. Lisäksi lautakunta voi antaa lausunnon siitä, onko vastaaja menetellyt Kansainvälisen kauppakamarin ICC:n markkinointisääntöjen vastaisesti. Lautakunta voi antaa myös ennakkolausuntoja.

Lausuntoa voivat pyytää elinkeinonharjoittaja, elinkeinonharjoittajien etujen valvomiseksi perustettu kannekelpoinen yhteisö tai viranomainen. Lautakunnan jäsenet edustavat elinkeinoelämää ja vähintään neljän heistä tulee olla juristeja. Liiketalautakunta on antanut 918 lausuntoa 28.8.2017 mennessä.

Juhlakirjan toimituskunnan puheenjohtajana toimi liiketalautakunnan entinen puheenjohtaja, professori Kari Hoppu. Toimituskunnan jäseninä toimivat liiketalautakunnan entinen varapuheenjohtaja professori Mika Hemmo, liiketalautakunnan nykyinen puheenjohtaja, VT Marja-Leena Mansala, varadekaani, OTT Ville Pönkä ja allekirjoittanut.

Kirjoittajiksi päätettiin kutsua muun muassa professoreita, markkinaoikeustuomareita ja elinkeinoelämässä toimivia lakimiehiä. Kirjoittajapyynnössä yksilöitiin, että juhlakirjassa tulisi olemaan kaksi osiota: artikkeliosio ja katsausosio. Artikkeliosion kirjoitukset kirjoitettaisiin tieteellisen artikkelin muotoon, mutta niissä ei olisi vertaisarviointia. Katsausosion kirjoituksissa tyyli olisi vapaampi.

Kuten lukija huomaa innokkaita kirjoittajia ilmoittautui iloksemme sankoin joukoin. Aiheet vaihtelevat itsesääntelystä, markkinointi- ja immateriaalioikeuteen, yhtiöoikeuteen, kuluttajansuojaan sekä sopimus- ja prosessioikeuteen asti.

Kiitän lämpimästi kaikkia kirjoittajia ja juhla kirjan toimituskunnan jäseniä! Lisäksi haluan kiittää oikeustieteen ylioppilas Ninni Hambergia nopeasta ja tarkasta artikkelien oikolukutyöstä. Teoksen kustannustoimittaja, oikeustieteen maisteri Inka Remonen-Niitepöld ansaitsee niin ikään suuret kiitokset erinomaisesta yhteistyöstä ja Alma Talent Oy siitä, että se on ottanut teoksen julkaistavakseen.

Toivon, että kirja kuluu käyttäjiensä käsissä. Lisäksi toivon, että liiketapalautakunta myös jatkossa voisi antaa elinkeinoelämälle tulkinta-apuaan hyvän liiketavan rajojen linjauksillaan. Digitaalinen aika ainakin tarjoaa sille hedelmällistä pohjaa – vanhat säännöt uudenaikaisessa toimintaympäristössä aiheuttavat epävarmuutta siitä, mitä on pidettävänä hyvän liiketavan mukaisena menettelyinä.

Helsingissä 28. päivänä elokuuta 2017

Paula Paloranta

KIRJOITTAJAT

Vesa Annola, professori, Vaasan yliopisto

Marja Boman, asianajaja, Eversheds Sutherland

Niklas Bruun, professori, IPR University Centerin johtaja, Hanken, liiketapalautakunnan puheenjohtaja vuosina 1999–2010

Johan Bärlund, professor i nordisk rätt, Helsingfors universitet

Anne Ekblom-Wörlund, markkinaoikeustuomari, markkinaoikeus

Joachim Enkvist, universitetslärare, Åbo Akademi

Kaijus Ervasti, OTT, tutkija, kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, Helsingin yliopisto

Pirkko-Liisa Haarmann, OTT, oikeusneuvos, liiketapalautakunnan puheenjohtaja vuosina 1987–1998

Heikki Halila, siviilioikeuden professori, Helsingin yliopisto

Päivi Hentunen, ylijohdaja, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Minna Hokkanen, asianajaja, Eversheds Sutherland

Kari Hoppu, yritys juridiikan professori, Aalto yliopisto, liiketapalautakunnan puheenjohtaja vuosina 2014–2016

Jussi Karttunen, markkinaoikeustuomari, markkinaoikeus

Nina Korjus, markkinaoikeustuomari, markkinaoikeus

Daria Kozłowska-Rautiainen, OTT, tutkija, Helsingin yliopisto

Risto Koulu, emeritusprofessori, Helsingin yliopisto

Tuire Kuronen, asianajaja, Hannes Snellman

Kalle Kyläkallio, OTK, VT, asianajaja, Asianajotoimisto Susiluoto Oy

Nika Larkimo, White & Case LLP

Johanna Lilja, asianajaja, Roschier Asianajotoimisto Oy

Andrew de Lotbinière McDougall, White & Case LLP
Irene Luukkonen, toimitusjohtaja, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
Janne Makkula, VT, työmarkkinajohtaja, Suomen Yrittäjät
Marja-Leena Mansala, VT, liiketapalautakunnan puheenjohtaja vuodesta 2017 alkaen
Niina Mickelsson, asianajaja, Eversheds Sutherland
Kirsti Myllylä, asianajaja, Procopé & Hornberg Asianajotoimisto Oy
Sami Myöhänen, markkinaoikeustuomari, markkinaoikeus
Jukka Mähönen, professori, Oslon yliopisto
Pentti Mäkinen, VT, maakuntajohtaja, Etelä-Savon maakuntaliitto
Riku Neuvonen, OTT, viestintäoikeuden dosentti, julkisoikeuden yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto
Rainer Oesch, professori, Helsingin yliopisto
Riitta Ollila, OTT, VT, KTM, Jyväskylän yliopisto
Paula Paloranta, OTL, VT, liiketapalautakunnan pääsihteeri, Keskuskauppa-kamari
Matti Rudanko, yksityisoikeuden professori, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu
Janne Ruohonen, KTT, yritysoikeuden professori, Itä-Suomen yliopisto, yritys-juridiikan yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto
Ari Saarnilehto, emeritusprofessori, Turun yliopisto
Marika Salo, KTT, tutkijatohtori, Vaasan yliopisto
Asta Siponen, asianajaja, Procopé & Hornborg Asianajotoimisto Oy
Lena Sisula-Tulokas, professor emerita, Helsingfors universitet
Onerva-Aulikki Suhonen, LL.M, HTM, yliopisto-opettaja, Itä-Suomen yliopisto
Matti J. Sillanpää, kauppaoikeuden professori, Turun yliopisto
Kari-Pekka Syrjä, OTT, ICapital Oy
Matti Sjögren, VT, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
Jussi Tapani, OTT, VT, rikosoikeuden professori, Turun yliopisto

Virpi Tiili, OTT, entinen Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari, liiketapalautakunnan puheenjohtaja vuosina 2011–2013

Tuuli Timonen, White & Case LLP

Marja Tommila, VT, asianajaja, Properta Asianajotoimisto Oy

Veikko Vahtera, yritysoikeuden professori, johtamiskorkeakoulu, Tampereen yliopisto

Seppo Villa, OTT, kauppaoikeuden professori, Helsingin yliopisto

Pertti Virtanen, OTT, markkinaoikeustuomari, markkinaoikeus

Carita Wallgren-Lindholm, asianajaja, Lindholm Wallgren Asianajotoimisto Oy

Sakari Wuolijoki, OTT, riskienhallintajohtaja, Nordea Business Banking, Professor of Practice, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu

Niklas Östman, asianajaja, Roschier Asianajotoimisto Oy